

INFORMATIENOTA RAAD LAREN

Van het college van B&W
Aan Gemeente Laren – Gemeenteraad
Portefeuillehouder Groot, F.K. de
Informatie bij M. van Leeuwen,
Medewerker Ruimtelijke Ontwikkeling

Onderwerp

Projecten isolatie

Portefeuillehouder

Groot, F.K. de

Openbaar

Ja

Kennisnemen van

De ontwikkelingen omtrent de isolatieaanpak

Aanleiding (inleiding)

Het Rijk heeft als doel gesteld dat alle slecht geïsoleerde woningen en gebouwen voor 2030 zijn aangepakt. Dit vraagt van gemeente Laren een forse aanpak in deze isolatieopgave. We ondersteunen grootverbruikers met verduurzaming, maar willen ook meer inzetten op het verduurzamen van het bestaande huizenbestand. In het kader van energiebesparing in het Uitvoeringsprogramma Klimaat & Duurzaamheid geeft Laren aan ondersteuning te willen bieden aan eigenaar/bewoners bij verduurzaming van hun woningen. Hierbinnen staan warmtescans, een isolatiebijeenkomst en een soortenmanagementplan op de planning. In deze informatienota wordt dit uitgelicht.

Kernboodschap

Warmtescans

Warmtescans zorgen voor bewustwording en activering

Een warmtescan wordt van buitenaf een koopwoning gemaakt en laat warmtelekken in daken en gevels zien. Dit moet gebeuren tijdens een koude (winter)nacht. Met het project

warmtescans willen we 1000 slecht geïsoleerde koopwoningen van een warmtescan met bijbehorend rapport voorzien. De warmtescans bieden we in Laren aan waar het het meest nodig is, waarschijnlijk in het centrum. Door het rapport is de verwachting dat veel inwoners hun eigen weg kunnen vinden naar Duurzaam Bouwloket om de maatregelen te realiseren. Inwoners die meer ondersteuning willen, kunnen terecht bij Hut van Mie. Ook inwoners buiten de selectie wil Hut van Mie ondersteunen door middel van hun eigen warmtebeeld camera. Er ontstaat op grote schaal bewustwording over isolatie en geeft concreet advies voor isolatiewerkzaamheden. Warmtescans hebben een bewezen effect op activatie van bewoners om hun woning te verbeteren. Zo kunnen we nog deze winter impact maken en efficiënte stappen zetten.

Uitvoering

Sobolt zal de uitvoering van het project op zich nemen. Het is een ervaren partij die door hun slimme warmtescan technieken op grote schaal woningen kunnen scannen en rapporten leveren. Deze winter kunnen zij aan de slag met het project. De onderdelen van het rapport stemt de gemeente samen met Sobolt af. In het rapport zijn de bevindingen van de scan weergegeven en een advies welke maatregelen voor de woning geschikt kunnen zijn. Inwoners die geen warmtescan willen, kunnen zich uitschrijven van het project. Inwoners die belangstelling hebben voor een warmtescan maar niet binnen de selectie behoren (zoals villawijken), kunnen we ondervangen buiten het project. Hut van Mie wil bij deze woningen een scan uitvoeren. Dit kunnen zij niet op een grote schaal zoals Sobolt.

Onder voorbehoud pre-SMP

De uitvoering zal onder voorbehoud van een pre-SMP plaatsvinden. We schatten de kans klein in dat inwoners een ecologisch onderzoek laten uitvoeren voor hun spouwmuur-gevel- en dakisolatie, wat bij een warmtescan belangrijke onderdelen zijn. Dit onderzoek kost namelijk €5.000 – €10.000 en 1-1,5 jaar. Hierdoor zou de activering van de warmtescans naar daadwerkelijke uitvoering tegenvallen. Als de warmtescans niet deze winter worden uitgevoerd, stellen we het uit naar de volgende winter. Meer informatie over een SMP en pre-SMP staat op de volgende pagina.

Selectie van woningen

De gemeente selecteert met behulp van Sobolt de woningen die een warmtescan ontvangen. De selectie wordt gemaakt op basis van verschillende data. Hiervoor kijken we naar slecht geïsoleerde woningen in het centrum van Laren. Rondom de kern van Laren bevinden zich veel relatief oude woningen met een hoog gasverbruik en laag energielabel. Er zijn circa 730 koopwoningen in het centrum van Laren. Daarnaast liggen deze woningen aan de straat, wat essentieel is voor het project. De overige woningen kunnen gezocht worden in de wijken Oostereng of Zevenend. Oostereng bestaat voor 89% uit koopwoningen van jaren '50-'70, met lage energielabels en hoog gasverbruik. Zevenend bestaat voor 64% uit koopwoningen van jaren '50-'70. Het gemiddelde gasverbruik is lager dan in Oostereng

en meer woningen met een beter label. Bij een positieve ervaring kunnen de warmtescans ook worden uitgebreid in een volgend project. Andere buurten die niet onder deze selectie vallen, zouden dan later meegenomen kunnen worden.

Geen rolvermenging van commerciële bureaus

Recent is aandacht gekomen in het nieuws voor commerciële invloeden binnen lokale overheidsopdrachten. Zo zouden uitvoerende partijen inwoners doorverwijzen naar bedrijven binnen het eigen, landelijke netwerk en zo extra omzet behalen. Binnen het warmtescan project is hier geen sprake van. In het adviesrapport en verdere nazorg worden geen verwijzingen gemaakt naar uitvoerende isolatiebedrijven. Ze vragen ook geen offerte aan voor inwoners. Daarnaast kunnen we invloed hebben op welke manier de vervolgstappen worden weergegeven en naar welke partijen we wel willen verwijzen, zoals Hut van Mie en Duurzaam Bouwloket. Deze partijen kunnen inwoners verder begeleiden met de keuze voor een bedrijf. Duurzaam Bouwloket heeft isolatiebedrijven aangesloten in hun bedrijvenplatform. Op hun website kunnen inwoners gemakkelijk zoeken naar bedrijven in hun omgeving en een offerte aanvragen. Hierbinnen zijn certificering van bedrijven ook te zien. Duurzaam Bouwloket volgt het proces en ondersteunt de klantenreis. Zij kunnen inwoners dus verder begeleiden in de uitvoering. Hut van Mie wil betrokken zijn in het na-traject om inwoners verder te ondersteunen in het isolatieproces. Dit willen zij onder andere doen door met hun eigen infrarood camera langs te gaan bij inwoners die hen om advies vragen. Zo slaan we nog een verdere verdiepingsslag. Aanmeldingen buiten de selectie willen zij zoals eerder vermeld ook scannen. In het rapport kunnen we ook een verwijzing maken naar natuurvriendelijk isoleren. Op hun website staan alle isolatiebedrijven met een certificatie natuurvriendelijk isoleren.

Isolatiebijeenvakomst

De warmtescans zullen geen losstaande actie vormen, maar gekoppeld worden aan een isolatiebijeenvakomst. Deze zal in februari plaatsvinden met alle BEL-gemeenten. Duurzaam Bouwloket ondersteunt ons bij de organisatie. Aan deze bijeenkomst willen we een inkoopactie voor isolatiemaatregelen koppelen. Bij de inkoopactie worden ook isolatiemaatregelen aangeboden waar geen ecologisch onderzoek voor nodig is. Dit willen we zo goed mogelijk afstemmen met het leveren van de rapporten aan inwoners. Zo kunnen zij direct meedoen. Verdere uitwerking van deze bijeenkomst zal komende weken plaatsvinden.

Soortenmanagementplan

Een soortenmanagementplan zorgt voor een gebiedsgerichte ontheffing

Voor sloop- en bouwwerkzaamheden, zoals isoleren moet rekening worden gehouden met de wettelijke verplichting om natuurvriendelijk te isoleren. Natuurvriendelijk isoleren houdt in dat bij isolatiewerkzaamheden op grond van de Wet natuurbescherming (WNB) rekening wordt gehouden met de aanwezigheid van beschermde diersoorten. In woningen en andere gebouwen kunnen namelijk beschermde diersoorten nestelen en verblijven, zoals

huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. Bij het isoleren van spouwmuur- gevel- en dakisolatie aan woningen moet vooraf onderzoek worden gedaan naar de aanwezigheid van deze diersoorten. Indien nodig moeten maatregelen worden getroffen om de diersoorten te beschermen. Voor woningen in Laren moet een ecologisch onderzoek nu nog per woning worden gedaan. Deze onderzoeken kosten veel tijd (zo'n 1,5 jaar) en geld (€ 5.000 – € 10.000 per woning). Met het opstellen van een soortenmanagementplan (SMP) wordt dit onderzoek voor de gehele gemeente in een keer gedaan. Hierdoor ontvangt de gemeente een gebiedsgerichte ontheffing van minstens 10 jaar. Individuele onderzoeken zijn hierdoor niet meer nodig. Het opstellen van een SMP duurt minimaal 1-2 jaar. Gedurende de 10 jaar dat het SMP geldig is, moet de gemeente monitoren. Het ecologisch adviesbureau stelt als onderdeel van het SMP ook een monitoringsplan op. Dit monitoren houdt bijvoorbeeld in dat vogels geteld worden. Een SMP is 10 jaar geldig, maar hoeft bij goede monitoring maar één keer worden uitgevoerd, waardoor het SMP dan langer geldig is dan 10 jaar.

Het verlaagt de drempel tot isolatie bij particulieren

We voorkomen met een SMP dat isolatie per woning vele duizenden euro's duurder wordt en waarschijnlijk grote vertraging oploopt. Een SMP verlaagt de drempel tot isolatie bij particulieren, aangezien zij geen € 5.000 – € 10.000 hoeven te betalen en 1-1,5 jaar hoeven te wachten voor ze hun woning kunnen isoleren. Er zijn meer dan 2500 woningen in Laren met een laag energielabel waarbij goede isolatie een eerste voorwaarde is.

Het is essentieel voor grootschalige isolatieprojecten

Het hebben van een SMP is een randvoorwaarde voor de meest effectieve isolatiemaatregelen, namelijk dak-, gevel- en spouwmuurisolatie binnen de uitvoer van het tijdelijke Nationaal Isolatieprogramma. Ook voor andere grootschalige isolatieprojecten is een SMP een eerste benodigde stap. Het maakt de uitvoering efficiënter. Isolatieworkzaamheden verlopen sneller. We investeren eenmalig kosten, mensen en middelen in plaats van dit individueel in te zetten.

Het helpt bij een actieve bescherming van populaties

Het hebben van een SMP draagt bij aan behoud van natuur en biodiversiteit in de gemeente. Het helpt bij een actieve bescherming van populaties door gebiedsmatig te monitoren. In veel gevallen laten particulieren bij ruimtelijke ontwikkelingen zoals isolatie geen ecologisch onderzoek uitvoeren. Dit heeft een zeer negatief effect op de gebouwbewonende soorten.

Een SMP is nodig voor een eventueel pre-SMP

Tijdens het SMP onderzoek mogen er in principe geen spouwmuur- dak- en gevel isolatieworkzaamheden worden uitgevoerd. Om vertraging in het verduurzamingsproces te voorkomen heeft Provincie Utrecht de pre-SMP methode ontwikkeld. Dit betekent dat er al een tijdelijke ontheffing is, waardoor activiteiten in het kader van de energietransitie (zoals

isoleren) niet gestaakt hoeven worden tot de gemeente een SMP heeft. Deze ontheffing ontvangt de gemeente zodra er een aantal maatregelen aan gebouwen getroffen zijn die de schade van isolatie op bijvoorbeeld vleermuizen, compenseren. Ook moet de gemeente al begonnen zijn met het onderzoek van een SMP. Isolatiebedrijven die werken volgens de natuurvriendelijke manier van isoleren zouden hierdoor voldoen aan de zorgplicht. Provincie Noord-Holland kondigde eind september aan bezig te zijn met het ontwikkelen van een convenant. Daarnaast komt het Rijk met een tussentijdse korte termijn oplossing, zodat begonnen kan worden met isoleren tijdens het SMP onderzoek. De komende weken willen ze concrete afspraken maken met de provincies, gemeenten, isolatiebedrijven en natuurorganisaties over een natuurvriendelijke manier van isoleren. Daarmee zou deze werkwijze een standaard worden in Nederland.

Het aanbestedingstraject is bijna afgerond

Het college is akkoord met het laten opstellen van een SMP. Het aanbestedingstraject wordt daarmee bijna afgerond. We gaan het ecologisch bureau KP de opdracht gunnen. Hierna zal het eerste contact worden gelegd met de partij. De uitvoering zal samen met Blaricum zijn. KP zal beide gemeenten onderzoeken, maar de gemeenten krijgen wel een eigen SMP.

Consequenties

-

Duurzaamheid

In het kader van energiebesparing geeft Laren aan ondersteuning te willen bieden aan eigenaar/bewoners bij verduurzaming van hun woningen. Met de warmtescans en rapporten en een isolatiebijeenkomst bieden we deze ondersteuning. Het SMP is noodzakelijk voor de isolatieopgave, voornamelijk grootschalige isolatie. Isoleren is de eerste stap in de uitvoering van de Transitievisie Warmte. Verbeterde isolatie zorgt voor een daling van het gasgebruik.

Communicatie

Warmtescans

De selectie van 1000 huishoudens ontvangen een brief van de gemeente. Hierin wordt het project aangekondigd en kunnen zij zich eventueel nog uitschrijven voor het project. Bewoners kunnen bij de helpdesk van Sobolt terecht voor vragen. Inwoners ontvangen bij het rapport een begeleidende brief en kunnen bij vragen hierover ook terecht bij de helpdesk.

Bij verdere ontwikkelingen van de projecten zal de raad naar wens op de hoogte worden gehouden.

Vervolg

Warmtescans

Na collegebesluit wordt de opdracht onder voorbehoud van een pre-SMP gegund aan Sobolt. Hierna zal verdere afstemming met hen plaatsvinden over het project en de planning. De voorlopige planning voor de data-inwinning is in januari / februari 2024. Inwoners ontvangen via deze planning in maart een rapport.

Isolatiebijeenkomst

Verdere afstemming zal plaatsvinden met Duurzaam Bouwloket en wethouders over de organisatie van de bijeenkomst. De bijeenkomst vind naar verwachting in februari plaats.

Soortenmanagementplan

Het aanbestedingstraject wordt afgerond. Hierna kan het SMP onderzoek beginnen.

Bijlagen

–